

Škola jako místo, kde se tvoří budoucnost společnosti

TISKOVÁ ZPRÁVA

21. 4. 2021

20. 4. se uskutečnil 9. ročník konference Úspěch pro každého žáka: Na vlně změny. Řečníci se shodli, že pandemie je příležitostí k dlouho očekávané změně ve vzdělávání. Online formát umožnil přizvat významného hosta - [Michaela Fullana](#): “Cílem není jen přežít covid, ale také dopracovat se k výrazně lepšímu systému,” řekl na úvod svého videovstupu světově uznávaný odborník na teorii změn a jejich implementaci ve vzdělávání.

„Poslední rok v českém školství byl extrémně náročný, a to jak pro žáky, tak pro učitele, ředitele škol i rodiče. Zároveň jej ale vnímám také jako rok příležitostí, které pomohou českému školství do budoucna posunout se dál. Konference má podtitul ‘Na vlně změny’. V kontextu posledních týdnů mohu říci, že ty vlny jsou někdy skutečně velké. Platí ale přísloví, že loď se musí houpat, protože loď, která se nehoupe, nikam nejede,” uvedl symbolicky konferenci ministr školství Robert Plaga

Michael Fullan [svoji prezentaci](#) rozdělil do dvou tematických bloků: kultura spolupráce a hluboké učení.

Podmínka úspěchu: Kultura spolupráce (Culture of change)

“Ředitel je lídr v učení, ten první, kdo se učí,” zdůraznil Fullan důležitou úlohu vedení školy ve společném učení. *“Učitele bychom měli brát jako znalostní pracovníky, nové nápady bychom neměli hledat jen ve strategiích,”* poukázal na nutnost zapojení pedagogů a přenesení pocitu odpovědnosti za kvalitu vzdělávání na nižší úroveň. *“Musíte sdílet stejné hodnoty, shodnout se na společném poslání, a přesto můžete zůstat autonomní.”*

Hluboké učení (Deep learning) a wellbeing jako proměna učitelské praxe

“Škola přestává být místem, kde se jen předávají vědomosti z generace na generaci. Školy se stávají hybateli změn, prostorem, kde lze řešit skutečné problémy dneška.” Propojení učení (a to ve smyslu ne jednotlivých předmětů, ale akademických znalostí a globálních kompetencí) a wellbeingu je podle něj pro úspěch klíčové. Jsou to dvě strany jedné mince s jedním cílem: *“Veřejné vzdělávání by mělo žákům pomoci být dobrými jak v učení, tak i v životě.”*

[Jak podpořit wellbeing](#) následně prezentovala trojice Lenka Felcmanová (Partnerství 2030+, ČOSIV), Dana Pražáková (ČŠI) a Šárka Eisová (Asociace výchovných poradců). Téma je v současnosti akcentováno zejména ve spojitosti s duševním zdravím dětí, nicméně složek wellbeingu je více (viz [definice wellbeingu](#)) a je nutné se zaměřit na všechny. *“Dětem budeme muset připomenout, jak žili před pandemií. Je potřeba s nimi pracovat po návratu tak, abychom využili jejich očekávání a nadšení, abychom je neutloukli svými požadavky testovat a dohánět látku. Musejí znovu nalézt své místo na světě,”* shodly se expertky.

Střední článek

Zavedení obdoby středního článku v Kanadě je jedním z úspěšných opatření, na kterém Fullan spolupracoval: *“Systém nevnímám hierarchicky, všechny tři součásti by měly mít stejný vliv. Nejvyšší článek osvobozuje ty nižší a umožňuje jim skupinovou spolupráci. Střední článek tu spolupráci podporuje. Na lokální úrovni musejí mít školy mnohem větší autonomii, ale jedná se o tzv. propojenou autonomii, školy se v rámci systému navzájem učí i usměrňují.”*

[Střední článek](#) v kontextu českého prostředí na konferenci představil Vladimír Srb (Partnerství 2030+) společně s Hanou Košťálovou (Pomáháme školám k úspěchu), Petrou Mazancovou (Učitelská platforma) a zástupci ministerstva školství – Jaromírem Beranem a Jaroslav Jiráskem (AŘZŠ ČR). Společně diskutovali, co se od středního článku očekává, jaká je vize a také shoda pojetí středního článku v projektu [Partnerství pro vzdělávání 2030+](#) a [pilotního projektu](#) pod hlavičkou MŠMT.

Na konferenci byla vyhlášena a spuštěna [veřejná konzultace podoby středního článku](#), která poběží do 20. 5. 2021. Je určena všem odborníkům ve vzdělávání a jejím cílem je zmapovat míru shody ve vybraných klíčových otázkách.

Zapojení všech dětí

Velvyslankyně Kanady Ayesha Patricia Rekhi v úvodu mluvila o kanadském přístupu ke vzdělávání, které vychází z tradiční kulturní rozmanitosti této země: *“Vlády a občané, kteří si zvolí inkluzivní přístup, mohou naplno využít svůj ekonomický, společenský, kulturní a demokratický potenciál. Pokud se vyloučení členové společnosti mohou naplno a smysluplně zapojit do jejího života, přináší to prospěch celé společnosti a pomáhá to vytvářet prosperující, odolné, zdravé a bezpečné komunity. Není to krok snadný, inkluze si žádá nápaditá řešení a otevřenost novým perspektivám.”*

Podobně hovořil Michal Broža (OSN v Praze): *“Pandemie je příležitostí přehodnotit, jak žijeme, a nastavit nové priority. Nechme sportu coubertinovské ‘rychleji, silněji, výše’ a ve společnosti vsadme spíše na ‘lépe, zdravěji a udržitelně’. Změna, kterou lidstvo nyní musí projít, může být zajímavá a dobrodružná, pokud v ní uvidíme smysl.”* Představil tři oblasti, na které bychom se měli soustředit: životní prostředí, posilování důvěry ve společnosti a snižování nerovností.

Jak tedy analyzovat a měřit kvalitu vzdělávání v ČR?

[Daniel Prokop](#) (PAQ Research) publikum seznámil s návrhem indikátorů pro zlepšování učení dětí, jejich wellbeing a rovné šance ve vzdělávání. Při jejich sestavování se jeho tým inspiroval v zemích, které mají podobné cíle jako Česká republika. Současně zohlednili specifika českého prostředí, kde jsou patrné velké rozdíly mezi jednotlivými školami: *“Existují vedle sebe odlišné vzdělávací mikrosvětly. Destabilizující chudoba v některých oblastech jde ruku v ruce se vzdělávací neúspěšností. Problém minulých strategií bylo, že neměly jasné indikátory a cíle. Čím jasněji je nastavíme, tím efektivnější bude změna. Bez cílů se ve vzdělávání nikam nepohneme.”*

Konferenci organizovala [Stálá konference asociací ve vzdělávání \(SKAV o.s.\)](#) v rámci iniciativy [Úspěch pro každého žáka](#), společně s partnery: [Nadace České spořitelny](#), [Pomáháme školám k úspěchu](#), [MŠMT ČR](#), [EDUin](#), [Centrum současného umění DOX](#) a [Velvyslanectví Kanady v ČR](#). Záštitu poskytlo Informační centrum OSN v Praze a ministr školství Robert Plaga.

Všechny informace najdete na [webu konference](#).

###

Kontakt

SKAV ČR: Mgr. Silvie Pýchová, +420 607 123 568, silvie.pychova@skav.cz

Sledujte aktuální informace na [Facebooku](#) a [Twitteru](#)

Zdroje pro editory:

Články v češtině:

- [Michael Fullan jako agent změny ve vzdělávání](#). Dana Moree
- [Nová pedagogika pro hluboké učení podle Fullana](#). Bořivoj Brdička
- [Jak vylepšit vzdělávání v Česku? Renomovaný školský reformátor zná recepty](#). Markéta Hronová

O Iniciativě Úspěch pro každého žáka

*Úspěch pro každého žáka je otevřená neformální síť organizací, které se učí společně rozvíjet v České republice kulturu vzdělávání zaměřenou na úspěch pro každého žáka v každé škole. Partnery iniciativy jsou Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV), MŠMT, Pomáháme školám k úspěchu, EDUin, Nadace České spořitelny a Centrum současného umění DOX. **Konference Úspěch pro každého žáka** je jedním ze stěžejních výstupů iniciativy. Jedná se o pravidelnou akci ke vzdělávací politice za účasti předních českých, ale i mezinárodních expertů na vzdělávání. První ročník proběhl v roce 2013.*